

CB-11

Commentaar op het artikel 'Als de glans er een beetje afgaat'.

De opmerking van de heer Mol dat het met tin wel goed zit en dat er vanuit het Tingilde altijd hoogwaardig tin gebruikt is, is ten dele waar evenals de opmerking dat er later in de industrie bij legeringen gebruik is gemaakt van lood en zink en dat de moderne legeringen tin ook wel combineren met koper en antimoon. Tin is als delfstof te zacht om direct te worden verwerkt en vandaar dat er vanaf de veertiende eeuw een legering wordt gemaakt van tin, koper, lood, en de andere legeringsmaterialen. Ook 'onfijn tin' komt voor en hierin zit het hoogste loodpercentage dat toegestaan was door de gilden. Zink is niet gebruikt als legeringsmateriaal, tenzij in combinatie met het zogenaamde 'Bankatin'. Verder vraag ik mij af wat Mol bedoelt met de uitspraak 'dat men moet weten wat bij tin het grondmateriaal is'. Bovengenoemde samenstellingen tin geven immers aan dat in de meeste gevallen tin het hoofdbestanddeel is. Over tinpest het volgende: bij een object dat op de juiste wijze gegoten is en ook op de juiste wijze is afgekoeld kan tinpest haast niet optreden, vooral wanneer het object op een normale temperatuur gehouden wordt en niet blootgesteld wordt aan vocht. In de twintig jaar dat ik als tinspecialist werkzaam ben heb ik één keer een tinnen kan terug gekregen omdat deze tinpestplekken vertoonde. Na behandeling door een goede tinrestaurateur, die de plekken eruit haalde en verving door nieuw 'antiek tin', was de kan weer als vanouds. Dat tin (en brons en

koper) niet op een eikehouten meubel geplaatst mag worden is een fabeltje, evenals de opmerking dat metalen niet op een sokkel geplaatst mogen worden van een ander metaal. Dat laatste geldt zeker niet voor tin. Ook het aanraken van tin met de blote handen kan gerust gebeuren. Een vette lap of een beetje witte was op een basis van bijenwas kan de eventuele vingerafdrukken gemakkelijk weg krijgen. Ook koper en brons kan men in de handen nemen. Een tinnen kan of beker kan ook direct gebruikt worden om als bloemenvaas te fungeren, als men na het gebruik het object goed schoonmaakt en goed droogt. Ik ben het wel eens met de aanbeveling om een glazen of plastic pot te gebruiken, als binnenvaas. Voor de aanslag op koper of brons kan men inderdaad Brasso gebruiken. Deze poets laat echter sporen na, als het middel opdroogt en niet goed schoongepoetst is. Een ander merk wat zeer goed te gebruiken is, is ERK. Dit laat geen sporen na. Verder kan ik aanbevelen de koperpoets (eigenlijk 'pasta') die in Frankrijk gebruikt wordt voor het poetsen van de roodkoperen pannen, die gebruikt worden in de keuken. Men wrijft met deze pasta het voorwerp in met een beetje water en poest het verder schoon, daarna kan men het met water afspoelen. Voor het in de was zetten van tin, koper en brons kan ik de volgende was aanbevelen: English Patina - Antique Wax Polish - Champagne. Trouwens deze was is ook uitstekend geschikt voor meubelen van alle houtsoorten.

J.F.H.H. Beekhuizen, Makelaar en Beëdigd Taxateur 'ANTIETK TIN'

KunstRai 93

'Caramba, geef mij aaien', vraagt een stem uit de metalen Spaanse Vlieg van multi-media kunstenaar Kees Aafjes. De passant die zijn hand op de kop van het insect legt, wordt aangemoedigd door te drukken. 'Lekker, delicious, ga door, ooh', kreunt de vlieg. De Spaanse vlieg is een kever met vleugels die vroeger vermalen werd tot een zalf tegen impotentie. Aafjes heeft de rollen omgedraaid. Het is niet de mens, maar de vlieg die bevredigd wordt.

Helaas biedt de KunstRai in zijn totaliteit de bezoekers en deelnemers nauwelijks aanleiding tot soortgelijke kreten van vreugde en genot. Nederlands grootste markt voor moderne kunst slaagt er ook dit jaar niet in om de twijfels over haar bestaansrecht weg te nemen. De gedachte achter het evenement is nog wel zo aantrekkelijk. Op één middag zijn 77 nederlandse en 12 buitenlandse galeriesten te bezichtigen: een buitenshuis voor de liefhebber die geremd wordt door drempelvrees of tijdgebrek, voor de galeriehouders en kunstenaars een ideale mogelijkheid om een breed publiek te bereiken en de sociale contacten warm te houden. Bovendien heeft de organisatie de manifestatie opgeluisterd met enige nevenactiviteiten waaronder de traditionele openingsact van de After Nature groep die ter plekke een groepsportret schilderen en een videomontage waarin Karel Appel, Rob Scholte, Marc Mulders e.a. hun werk in woord en daad toelichten.

Voor al dit schoons moet evenwel een aanzienlijke prijs worden betaald. Het overstelpende aanbod vormt een aanslag op het uithoudingsvermogen van de bezoeker die binnen de kortste keren door de bomen het bos niet meer ziet. Kwaadaardig zijn vooral de onbedoelde confrontaties tussen kunstwerken die elkaar overschreeuwen. Schilderijen, die behoefte hebben aan een serene omgeving, sneeuwen onder. De KunstRai mag dan geen museum zijn maar een beurs; kunst is geen handelswaar die om het even waar uitgesteld kan worden. Museale aspiraties en commercieel gewin staan soms op gespannen voet met elkaar. Zo exposeert de Rotterdamse Ram galerie een vanitasinstallatie van beeldhouwer Cornelius Rogge.

Het is hoogst onwaarschijnlijk dat een particulier de grote wagen, die houten panelen met doodshoofden meevoert, in huis haalt. Aan de wanden van dezelfde ruimte prijken de abstracte doeken van Eric de Nie, die bij een breed publiek in de smaak vallen. Ze dissoneren echter volkomen met de installatie van Rogge. Wellicht wilde de galeriehoudster haar nek uitsteken zonder met lege handen naar huis terug te moeten keren.

Bij een aantal andere galeriesten heeft de handelsgeest in alle hevigheid toegeslagen. Het barst werkelijk van de kleine, 'aardige' schilderijtjes die al vanaf een paar honderd gulden te koop zijn. Om het de potentiële kopers met een smalle beurs nog meer naar de zin te maken, heeft de multiple zijn intrede gedaan: een schilderij, tekening of sculptuur in een oplage van tien of meer. De multiple werd drie jaar geleden op de KunstRai geïntroduceerd door Fons Welters, een galerie gespecialiseerd in moderne sculptuur. Welters is dit jaar niet van de partij, evenals andere vooraanstaande hoofdstedelijke galeriesten als Van Gelder en Paul Andriessse.

In het voorwoord van de catalogus spreekt directeur Erik Hermida van een evenement waar het publiek kennis kan nemen van de meest actuele ontwikkelingen op het gebied van de hedendaagse moderne kunst. Een al te rooskleurige voorstelling van zaken. Prominente galeriesten ontbreken, kunstenaars die tot de nationale top gerekend worden zijn ondervertegenwoordigd. Bovendien heeft de economische recessie zijn sporen nagelaten. Om het hoofd boven water te kunnen houden, schuwt menig galerie het experiment. Het accent ligt daardoor op goedkope schilderkunst voor aan de wand. Op zich is daar niets op tegen, maar de meeste hedendaagse kunstwerken voldoen niet aan dit criterium. De bezoeker krijgt derhalve een eenzijdig beeld van de tendensen die zich op het gebied van de moderne kunst voordoen. ■

WOUTER PRINS

70 jaar *Sinds 1922*

Fa. Hekkers & v. 't Spijker
Walstraat 58, Deventer
Tel. 05700-14410

**Meubelmakerij
gespecialiseerd in
antiekrestauratie**

Eig. A.G.M. Willemsen
Privé 05716-1769